

2020-05-03

Oskarshamns kommun
Samhällsbyggnadskontoret
Planavdelningen
Box 706
572 28 OSKARSHAMN

SYNPUNKTER PÅ ÖVERSIKTSPLAN 2030

Hela Sverige Oskarshamns synpunkter på Översiktsplan 2030.

INLEDNING

Bakgrund

Inga synpunkter

Vision 2030

Nedanstående stycke på sidan 9 vill vi komplettera enligt följande:

”Att vända befolkningstrenden för att få fler invånare i de mindre orterna och på **landsbygderna** kräver att man möjliggör för attraktivt boende med tillgång till bland annat **offentlig och kommersiell service**, bra allmänna kommunikationer, infrastruktur för transporter ~~av varor~~, **bredband och mobiltäckning**.”

Nedanstående stycke på sidan 11 vill vi ändra enligt följande:

Med attraktiva boenden **i hela kommunen** ges förutsättningar att flytta till Oskarshamn och regionen.

Avsnittet ”Boende för alla” på sidan 12 är bra då det omfattar hela kommunen. Enligt våra enkätunderlag så vill många seniorer bo kvar i sin hembygd där de har sina vänner och bekanta. Därför är det viktigt att det finns boenden anpassade för seniorer i de mindre tätorterna. Det finns även unga som vill bo kvar i hembygden så behovet av mindre lägenheter finns i hela kommunen.

Nedanstående stycke i början på sidan 12 vill vi ändra enligt följande då det är skrivet med urban norm: ”Samlingslokaler ~~ute~~ i våra **tätorter** och i **staden** behöver värnas och utvecklas”.

Mellankommunala frågor

”Kalmarsund är den geografiska identitet som knyter samman Öland med södra delen av Smålandskusten till en funktionell arbetsmarknad.”

Kommentar på sida 15: Att ha ett Ortsnamn som Kalmar med i arbetsmarknadsregionen ger alldeles för mycket fokus på Kalmar kommun och Kalmar stad. Vi anser att Smålandskusten är en bättre benämning som alla i länet kan känna sig delaktiga i oavsett var man bor då vi alla är smålänningar. Småland är dessutom starkt som destination både nationellt och internationellt.

Ett internationellt energicentrum

Inga synpunkter.

PLANFÖRSLAG

Bebyggelse

”Stadens offentliga miljöer är medborgarnas vardagsrum och ska kunna fylla olika funktioner och uppmuntra till spontana aktiviteter och möten mellan människor.”

Kommentar på sida 24: Det är positivt att lyfta fram medborgarnas vardagsrum. Dock är staden inte det enda vardagsrummet i kommunen. Bockarabygden, Kristdalabygden, Påskallaviksbygden och Misterhultsbygden har sina vardagsrum som är lika viktiga. Vi föreslår en ändring av skrivningen till ”Stadens *och tätorternas* offentliga miljöer är medborgarnas vardagsrum och ska kunna fylla olika funktioner och uppmuntra till spontana aktiviteter och möten mellan människor.”

”Tillgängligheten till insamlingssystemen ska vara god.”

Kommentar på sida 30: Förslag på förtydligande text: ”Tillgängligheten till insamlingssystemen ska vara god *i hela kommunen*.”

El och bredband

Kommentar på sida 30: Bredband är en lika nödvändig del av infrastrukturen som vägar, järnvägar och elnät. Vi ser gärna att bredband får ett eget avsnitt i översiktsplanen.

Fiberutbyggnaden i kommunen är ytterst betydelsefull för landsbygdernas utveckling. Bredband är en förutsättning för att invånare ska kunna bo, arbeta och leva i hela kommunen. Medborgare och näringsliv måste ha tillgång till digitala tjänster. Kommun och region, som aktivt arbetar för att utveckla digitala välfärdstjänster, måste kunna nyttjas av medborgarna i hela kommunen. Fiberutbyggnaden bidrar till ett jämlikt samhälle oavsett var man valt att leva. Det är viktigt att

lyfta fram att det är nödvändigt att olika myndigheter samverkar för att utbyggnaden av fiber ska bli enkel, smidig och kostnadseffektiv.

Regeringens kortsiktiga mål är att år 2020 ska 95 procent av alla hushåll och företag ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s. Kalmar län är ett av de tre län som har sämst utbyggnad av fiber i hela landet. Enligt Bredbandskartan så har 94% tillgång till fiber inom tätort eller småort. Utanför tätort eller småort är det endast 31% som har fiber. Detta kan jämföras med Gotland som är en av de län som har bäst utbyggnad med 98% respektive 90%.

Kommentar under avsnittet med Teknisk försörjning på sida 29–30:

En viktig infrastruktur som inte tas upp alls i översiktsplanen är mobiltäckning i hela kommunen. Telia plockar ner kopparnätet i Oskarshamns kommun och många hushåll blir utan fast telefoni och xDSL. Utan varken fast telefoni, xDSL, fiberutbyggnad och mobiltäckning hamnar flertalet medborgare utanför samhället och kan således inte nyttja de tjänster som digitaliseringen medför. Mobiltäckning i hela kommunen är minst lika viktig som övrig infrastruktur och bör tas med som ett eget avsnitt i Översiktsplan 2030.

Rekreation

Inga synpunkter.

Miljö och risk

Inga synpunkter.

Kulturmiljö

Inga synpunkter.

Näringsliv

Inga synpunkter.

Infrastruktur

”Det handlar till exempel om möjligheten att ha bra fungerande datanät, vilket ger möjlighet för distansarbete och resfria möten.”

Kommentar på sida 46: Förslag till ändring av skriven text till ”Det handlar till exempel om möjligheten att ha bra fungerande **fiber**nätverk ~~data~~nät, vilket ger möjlighet för distansarbete, **resfria möten, distansstudier och tillgång till digitala välfärdstjänster.**”

Natur och landskap

”Ca 450 miljoner år gamla sedimentära bergarter utgör bottenbildningar i den centrala delen av sjön Hummeln.”

Kommentar på sida 50: Förslag till ändring av skriven text till ”Ca 450 miljoner år gamla sedimentära bergarter utgör bottenbildningar i den centrala delen av **meteoritsjön** Hummeln.” 2014 konstaterade geologerna Sanna och Carl Alwmark vid Lunds universitet att Hummeln är en meteoritsjö som bildades efter att en stor asteroid bröts upp vid en kollision för 470 miljoner år sedan. Sjön är en av åtta bevarande meteoritkratrar i Sverige. Källa:

<https://www.lu.se/article/asteroidnedslag-bildade-sjon-hummeln>

Riksintressen

”En mycket stor del av kommunens riksintressen för friluftsliv bygger på möjligheten att vistas vid vatten.”

Kommentar på sida 55: Förslag till ändring av text till ”En mycket stor del av kommunens riksintressen för friluftsliv bygger på möjligheten att vistas **i naturen och** vid vatten.”

Felstavning i stycket Norra Smålands skärgård: *friluftskriviteter*

Under avsnittet Kulturmiljö på sidan 56 saknar vi en rubrik och information om natur- och kulturlandskapet i Bråbygden som är ett riksintresse för naturvård i Oskarshamns kommun.

TEMAOMRÅDEN

Vi gillar inte ordet temaområden utan föredrar benämningen platser. Vi föreslår en rubrikändring från **Del 3 - Temaområden** till **Del 3 – Platser**.

”Oskarshamns kommun består av huvudtätorten Oskarshamn, yttertätorterna Fårbo, Figeholm, Kristdala, Bockara samt Påskallavik.”

Kommentar på sidan 64: Språkbruk med urban norm som nedvärderar landsbygden. Vi föreslår följande ändring i texten: ”Oskarshamns kommun består av **staden** Oskarshamn, **tätorterna** Fårbo, Figeholm, Kristdala, Bockara samt Påskallavik.” Ordet **yttertätort** bör även bytas ut till **tätort** på sida 65.

Landsbygden

Kommentar på sidan 65: Förslag till rubrikändring till *Landsbygder*.

Vi rekommenderar att huvudsakligen använda *landsbygder* i plural, obestämd form eftersom vi då påminns om att alla landsbygder inom Oskarshamns kommun är olika och har olika förutsättningar. Jämför, en stad, flera städer. En landsbygd, flera landsbygder.

”Oskarshamns kommuns landsbygd har en stor betydelse som strategisk utvecklingsresurs - inte bara de gröna näringarna utan även med utvecklingspotential vad gäller besöksnäring med mera.”

Kommentar på sidan 65: Förslag på ändring av text till ”Oskarshamns kommuns *landsbygder* har en stor betydelse som strategisk utvecklingsresurs - inte bara de gröna näringarna utan även med utvecklingspotential vad gäller *näringslivet som exempelvis besöksnäring och matproduktion*”

”Den 31 december 2018 var det drygt 8400 personer som bodde utanför tätorten Oskarshamn.”

Kommentar på sidan 65: Förslag på omskrivning av text till ”Den 31 december 2018 var det drygt 8400 personer som bodde *på landsbygderna i Oskarshamns kommun*.”

”Från 1990 till 2018 har befolkningen på landsbygden minskat med drygt 1000 personer, varav cirka hälften är utanför tätort. Under åren 2015 – 2017 ökade dock befolkningen i yttertätorten Figeholm med 107 personer på grund av det ökande antalet nyanlända och flyktingar som kom till kommunen. Centralorten ökade under samma period med 256 personer”.

Kommentar på sida 65: Vi anser att avsnittet ovan med statistik kan strykas då det är missvisande och inte tillför något. En topp jämförs med en relativt stadig nivå av invånare på landsbygderna. Faktum är att befolkningmängden legat på liknande nivåer sedan 1970-talet med toppar på 1990-talet och början av 2000-talet då det var stora barnkullar i hela kommunen.

Källa: <https://www.oskarshamn.se/globalassets/mer-om-kommunen/dokument/statistik/befolkning/tatorter/1.8.2-oskarshamns-yttertatorter-1970-2019.pdf>

”Könsfördelningen på landsbygden är ganska jämn, medan åldersfördelningen visar på en tendens av en allt mer åldrande befolkning, framför allt i Bockara och Figeholm.”

Kommentar på sida 65: Enligt den statistik som framförs i översiktsplanen under respektive avsnitt så bor den största delen av åldrande befolkning i Misterhultsbygden. Förslag till ny text:

”Könsfördelningen på *landsbygderna* är ganska jämn, medan åldersfördelningen visar på en tendens av en allt mer åldrande befolkning, framför allt i *Misterhultsbygden*.”

”Med tekniken och webbaserade lösningar ges större flexibilitet för människor att välja var man vill leva, verka och bo. Landsbygdens utbud av friluftsliv, natur, skog och odlingslandskap kommer att behöva utvecklas för att kunna möta den ökade efterfrågan på naturturism, närproducerade livsmedel och energi. Att människor bor och verkar på landsbygden är en förutsättning för att tillgodose denna efterfrågan.”

Kommentar på sida 65: Landsbygderna är i första hand avsedda för dem som valt att leva, arbeta och bo på landsbygden. Landsbygderna behöver utvecklas för att i första hand tillgodose befintliga medborgarna och näringsliv samt locka till inflyttning för att Oskarshamns kommun ska nå målet om 30 000 invånare år 2030. Förslag på ändring av skrivningen i ovanstående stycke:

”Landsbygderna behöver utvecklas för att fler människor ska kunna leva, arbeta och bo där man vill. Digitaliseringen skapar större möjligheter och flexibilitet för medborgare och näringsidkare att verka i hela kommunen. Landsbygderna erbjuder en möjlighet för utveckling av utbudet när det gäller friluftsliv, natur, skog och odlingslandskap när efterfrågan på naturturism, närproducerade livsmedel och energi ökar.”

”För att hela Oskarshamns kommun ska utvecklas är det viktigt att inte bara centralorten utan att också de mindre orterna, samhällena, byarna och landsbygden också utvecklas”

Kommentar på sidan 66: Språkbruk med urban norm, förslag på ny skrivning: ”För att hela Oskarshamns kommun ska utvecklas är det viktigt att inte bara *staden utvecklas utan att också landsbygderna med tätorter och byar också utvecklas*”.

”Landsbygden är landskapet som omger våra orter och städer.”

Kommentar sidan 66: Språkbruk, förslag till ändring: ”*Landsbygderna är landskapet som omger staden och våra tätorter.*”

Exempel: ”Landsbygden har stora möjligheter att utvecklas i framtiden.”

Exempel: ”Landsbygden har en viktig roll för besöksnäringen i kommunen.”

Kommentar sidan 66 och framåt: Språkbruk, förslag till ändring av denna skrivning samt i resten av dokumentet: *Landsbygderna...*

”Viktiga förutsättningar för en levande landsbygd är att underlagen för skolor och förskolor bibehålls och att det finns möjlighet till lokal sysselsättning samt goda kommunikationer för arbetspendling och distansarbete.”

Kommentar sida 68: Förslag på förändring av skrivning: ”Viktiga förutsättningar för en levande landsbygd är att underlagen för skolor och förskolor bibehålls och att det finns möjlighet till ~~lokal~~ sysselsättning samt *god infrastruktur för exempelvis arbetspendling, bredband och mobiltäckning.*”

Påskallabygden

Förslag på rubriksändring till Påskallaviksbygden

”Påskallavik är beläget cirka 12 kilometer söder om Oskarshamns centralort.”

Kommentar på sida 69: Skrivningar med urban norm. Förslag på ny skrivning: ”Påskallavik är beläget cirka 12 kilometer söder om ***Oskarshamn***”

Allmänna kommentarer och tillägg till avsnittet om Påskallaviksbygden:

- Säkrare avfart från E22 södra är mycket viktigt. Längre avfartssträcka från E22 och belysning.
- Behov av förbättrade busskommunikationer inom Påskallaviksbygden, bland annat från Vånevik genom samhället och till busshållplatsen vid E22.
- Hamnområdet har stor potential för utveckling med bland annat sjömack samt fritidsaktiviteter för invånare, båt- och husbilsgäster.
- Den gamla bandyplanen och området kring motionsspåret och tennisbanan utgör möjlighet för utveckling av aktivitetsyta för spontanidrott.
- Bra med utredningsområde 3. Här finns önskemål om nybyggnation av seniorboenden i form av lägenheter och mindre enplansvillor enligt den boendeenkät vi genomförde under våren 2019. De flesta seniorer vill bo kvar i sin hembygd där de har vänner och bekanta.
- Besöksmål med naturcenter i Våneviks gammelskog.
- Utveckling av båttrafik i skärgården.

Bockarabygden

”Samhället Bockara ligger i den västligaste delen av kommunen, cirka 25 kilometer från centralorten.”

Kommentar på sida 74: Skrivningar med urban norm. Förslag på ny skrivning: ”Samhället Bockara ligger i den västligaste delen av kommunen, cirka 25 kilometer ***från Oskarshamn***.”

Avsnittet Bebyggelse bör inledas med följande stycke:

”Bockarabygden består av tätorten Bockara och byarna Korsvägen, Hyltan, Gransmåla och Färgshult”.

Allmänna kommentarer och tillägg till avsnittet om Bockarabygden:

- I Bockara finns en efterfrågan på seniorboenden i form av lägenheter och mindre enplansvillor enligt den boendeenkät vi genomförde under våren 2019. De flesta seniorer vill bo kvar i sin hembygd där de har vänner och bekanta.
- Utredningsområde 1: I samband med ny sträckning av riksväg 37/47 bör en strategisk bytespunkt skapas för att lätt kunna ansluta till kollektivtrafik och andra transportslag. Pendlarparkering för samåkning och busshållplats intill vid den nya sträckningen av riksväg 37/47 och sammanstråla med Nya vägen. Parkering och busshållplats bör

planeras i samråd med invånarna för bästa placering. Det bör även planeras för gång- och cykelväg till busshållplatsen längs Nya vägen.

Kristdalabygden

”Kristdala samhälle har troligen sitt ursprung som bygdens centralort någon gång under tidig medeltid för en omgivande landsbygd.”

Kommentar på sida 76: Skrivningar med urban norm. Förslag på ny skrivning: ”Kristdala samhälle har troligen sitt ursprung som bygdens *tätort* någon gång under tidig medeltid för en omgivande landsbygd.”

”Kristalabygden är rik på sjöar, varav de största är Hummeln, Illern och Storyttern.”

Kommentar på sida 76: Felstavning och förtydligande: ”*Kristdalabygden* är rik på sjöar, varav de största är *meteoritsjön* Hummeln, Illern och Storyttern.”

Avsnittet Bebyggelse bör inledas med följande stycke:

”Kristdalabygden består av tätorten Kristdala och de större byarna Bråbo, Krokshult och Ishult”.

”Möjligen behövs bostäder för äldre, men det skulle även kunna lösas på befintlig planlagd mark.”

Kommentar på sida 76: Många av bygdens seniorer önskar boende centralt vid torget i Kristdala och inte i de planlagda bostadsområden som finns tillgängliga.

”Viss mark planlagd för bostäder längs vägen till Oskarshamn ligger inom område för rasrisk och här bör utredning göras innan exploatering.”

Kommentar på sida 76+78: Utredningsområde 2 är jordbruksmark som ligger intill genomfartsleden med mycket tung trafik. Området bör undantas från exploatering.

Kommentar om Förskola och skola på sida 76: Kristdalaskolan är trångbodda idag och det finns behov av fler skollokaler på sikt. I Bråbo finns ett föräldrakooperativ.

Kommentar om Gång, cykel och kollektivtrafik på sida 76: Cykelväg från Kristdala till Råsviks badplats och därifrån en förlängning av cykelvägen längs väg 711 förbi Sanden och därefter följa vattenledningen till Oskarshamn. Omklädningsrum är tillgänglighetsanpassade.

”Besöksnäringen bygger mycket på naturupplevelser, fiske och att man ligger nära stora besöksmål som Astrid Lindgrens Värld.”

Kommentar på sida 76: Förslag på omskrivning av text: ”Besöksnäringen bygger på naturupplevelser med meteoritsjön Hummeln som utgångspunkt för upplevelser som fiske, paddling och bad. Bygden bjuder på unika natur- och kulturvärden såsom lokala vandringsleder och Ostkustleden passerar genom naturlandskapet. Bygden ligger nära stora besöksmål som Astrid Lindgrens Värld.”

”Sjön är troligen bildad genom en kombination av en förkastning och ett meteoritnedslag för cirka 550 miljoner år sedan.”

Kommentar på sida 77: 2014 konstaterade geologerna Sanna och Carl Alwmark vid Lunds universitet att Hummeln är en meteoritsjö som bildades efter att en stor asteroid bröts upp vid en kollision för 470 miljoner år sedan. Sjön är en av åtta bevarande meteoritkratrar i Sverige.

Källa: <https://www.lu.se/article/asteroidnedslag-bildade-sjon-hummeln>

Förslag på ny skrivning av texten ”Sjön är bildad genom ett meteoritnedslag för cirka 470 miljoner år sedan.”

Allmänna kommentarer och tillägg till avsnittet om Kristdalabygden:

- Dämmen och närliggande grönområden utgör ytterligare möjligheter för utveckling av aktivitetsyta för spontanidrott.
- Sverigeleden går genom bygden och en uppmärkt cykelled runt Kristdalabygden skulle vara intressant för att få passerande cykelturister att stanna kvar i bygden ett par dagar.
- För att tillgodose besökande turister så finns både ställplatser och camping med i den lokala utvecklingsplanen.
- Det finns önskemål från föreningslivet och näringsidkare att torget, som är bygdens vardagsrum, ska utvecklas tillsammans med omliggande gator för att öka trafiksäkerheten och möjliggöra för evenemang för att skapa trivsel och gemenskap.
- I samband med att riksväg 37/47 byggs om bör en strategisk bytespunkt för att lätt kunna ansluta till kollektivtrafik och andra transportslag placeras i Århult för anslutning från Kristdalabygden till öst-väststråket på riksväg 37/47. Kollektivtrafiken kan erbjuda täta avgångar med matartrafik från Kristdalabygden till busshållplatsen.

Misterhultsbygden

”I norra delen av Misterhultsbygden ligger **Mörtsfors** och Solstadström där sjön Maren norr om **Mörtsfors** och Mörtforsström utgör kommungräns norrut till Västerviks kommun.”

Kommentar på sidan 79: Mörtfors är felstavat.

Avsnittet Bebyggelse bör inledas med följande stycke:

”Misterhultsbygden består av tätorterna Figeholm och Fårbo samt byarna Misterhult, Mörtfors, Klintemåla, Kråkelund, Flivik, Adriansnäs och Blomsterhult”.

Kommentar under avsnittet Bebyggelse:

Planerade tomter finns även i Misterhult.

Kommentar om Befolkningsstatistik på sida 79: Misterhultsbygden är till ytan det största området av ytterområdena i vår kommun och har flest boende. Statistiken visar dessutom flest personer i åldersgrupp 40–64 år och 65 år och äldre. Misterhultsbygden behöver flera typer av boenden för seniorer och vårdbehövande.

Kommentar om Förskola och skola på sida 79: I Misterhults drivs förskola och skola år F tom år 6 av en ekonomisk förening.

Kommentar om Gång, cykel och kollektivtrafik på sida 80:

Gör tätorter och byar trafiksäkra för barn/ungdom och äldre. Utveckla turismen genom att bygga Cykelväg från Misterhults by till badplatsen Götemaren. Cykelväg från Fårbo till idrottsplatsen. Cykelväg från Figeholm till Simpevarp och förbättring av cykelvägen från Figeholm till Saltvik, som binder ihop landsbygd med stad.

Kommentar om Besöksnäring, service & näringsliv på sida 80:

Samhällsföreningar finns Fårbo, Figeholm, Misterhult och Mörtfors och är väl fungerande. I Solstadström delas byn i ån av två kommuner, Västervik och Oskarshamns kommun. Den halvan av byn som tillhör Oskarshamn har tillhörighet i Blankaholm/Solstadströms samhällsförening Västerviks kommun.

”Gruppboenden ska finnas i området för att tillgodose behoven med en åldrande befolkning och längre levnadslängd.”

Kommentar sida 80: Våra boendeenkäter från våren 2019 visar att det finns ett stort önskemål från många seniorer om att bo kvar i sin hembygd. Därför är det viktigt att det finns både seniorboenden och gruppboenden i Misterhultsbygden. Det finns resurser som kan tillgodose dessa behov. Exempelvis så står Hultgårdens undervåning tom sedan 10 år tillbaka. Vi föreslår därför ett tillägg i texten: ”*Seniorboenden och* gruppboenden ska finnas i *Misterhultsbygden* för att tillgodose behoven med en åldrande befolkning och längre levnadslängd.”

”Ostkustleden går genom Figeholm och passerar Fårbo, vilket skapar förutsättningar att utveckla området för det aktiva friluftslivet.”

Kommentar på sida 80: Varför endast utveckla området runt Figeholm-Fårbo? Leden passerar Ölvedal – Mörtfors – Hålvik vid havet – Snäckedal med fornlämningar, Skogar, Bergstrakter med lämningar efter stenbrott, torp och gårdar med levande landsbygd och en lång sträcka går längs havet i Misterhults skärgård. Förslag på ny skrivning: ”***Ostkustleden går genom Misterhultsbygden vilket skapar förutsättningar att utveckla områden för det aktiva friluftslivet där vandringsleden passerar.***”

Oskarshamns stad och omland

”Stadens omland är integrerad med både staden och omkringliggande landsbygd”

Kommentar sida 85: Förslag på omskrivning av text: ”Stadens omland är integrerad med både staden och omkringliggande ***landsbygder.***”

Kust, skärgård och hav

Inga synpunkter.

LIS-områden

Inga synpunkter.

Bilaga – Miljökonsekvensbeskrivning

Vi har valt att inte titta på denna del.

Med vänliga hälsningar

Styrelsen för Hela Sverige Oskarshamn
genom ordförande Annicka Gunnarsson